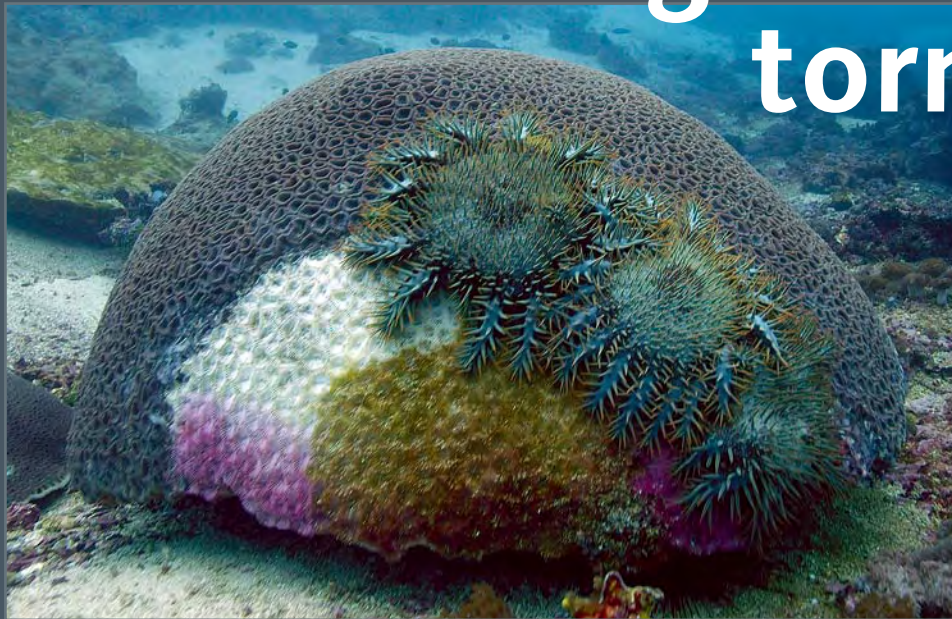

Triton og den giftige tornekrone

Tornekronen efterlader tydelige skader på rev. Den krænger maven ud gennem mundåbningen og afgiver fordøjelsesenzymer på korallerne. Når maven igen trækkes ind, efterlades hvide, døde og bare koralskeletter under tornekronens krop.

FOTO: TOPP2

Triton var søn af Poseidon, havets konge, og boede i et gyldent palads på havets bund sammen med sine forældre. Triton var halvt menneske og halvt fisk, og når han blæste i sin store konkylie, kunne han få fjender til at forsvinde og bølger til at lægge sig på et oprørt hav.

Triton er også navnet på en stor konkylie, trompet-tritonen, *Charonia tritonis*, og denne Triton har, lige som sin mytiske navnefælle, en kontrollerende magt i sine omgivelser. Dens hovedmåltid består nemlig af en af koralrevets allerværste fjender, den giftige tornekrone.

Den op til 50 cm store tornekronen-søstjerne er et nådesløst rovdyr, der kan konsumere op til seks m² levende koralrev på et år, og den angriber hovedsageligt stenkorallerne, som er med til at opbygge revet. Tornekronen er effektivt ødelæggende, og skaden på revet er yderst synlig. Ved at krænge maven ud gennem mundåbningen og afgive fordøjelsesenzymer på korallernes væv, er den i stand til at fordøje koralpolypperne. Når maven igen trækkes ind, efterlades hvide, døde og bare koralskeletter under dens krop.

Filippinerne og Thailand har i år været udsat for masseforekomster af den giftige tornekronen, og under sådanne forekomster ses den

ellers nataktive tornekronen også om dagen. Dykkere har i begge lande været involveret i aktioner blandt andet arrangeret af WWF, hvor man har forsøgt at komme de sultne søstjerner til livs, enten ved at neutralisere dem ved at indsprøjte koncentreret saltvand i dem, eller ved at indsamle dem. Men tornekronen har en forsvarsmekanisme. Dens krop og 10-20 arme er nemlig dækket med tusinder af fire-fem cm lange, giftige pigge, og stik fra disse siges at være yderst smertefulde. Og piggene kan nemt gennembore både vådragter og handsker, så man skal passe på.

Det er nok også giften, der er grunden til dens succes, for fjender har den ikke mange af og de er blevet færre. De rovfisk, der normalt har taget for sig af de mindre tornekroner, er blevet overfisket. Det gælder blandt andet napoleonsfisker, der hører til gruppen af fisk, der har fået en ikke så misundelsesværdig plads på Washington-konventionens liste II. Det betyder, at den i dag er så truet, at den ikke må forhandles frit over grænser – alligevel ses den desværre i akvarier i fiskerestauranter i Hong Kong næsten hver dag, og den ene fiskebåd efter den anden tilbageholdes med lasten fyldt af disse dyrebare revfisk – opfisket illegalt i Sydøstasiens havområder.

Men tornekronens fjende nummer ét er den op til 50 cm store trompet-triton, der desværre også er truet. Årsagen er, at den smukke snegl med sine klare blå øjne, lange tentakler og et hus formet som en elegant spiral i alverdens skønne brune nuancer, af de fleste udelukkende ses som en smuk pyntegenstand. Og det er nok også de færreste, der kender til den yderst vigtige opgave den har at udføre på revet, og at der lige nu – mere end nogensinde – er mest brug for den der, frem for i en vindueskarm.

De første store masseforekomster af blev rapporteret tilbage i 60'erne, hvor der skete store skader på Australiens barriererev. Tornekronen kan på en enkelt sæson producere op mod 60 millioner æg, men ingen ved med sikkerhed hvorfor der er perioder, hvor utroligt mange larver overlever. Meget tyder dog på, at forhøjede temperaturer og øget næringsindhold fra kystudvikling og landbrug er væsentlige faktorer – og samtidig, så bliver tornekronens fjender altså færre og færre. Oplømlomstringen syntes altså at være et tegn på ubalance på revet, skabt af menneskelig aktivitet – og kun beslutninger taget af mennesker vil kunne genskabe denne balance. Triton er desværre kun en mytisk figur, og indsamlingsaktioner er og bliver en slags sidste øjebliksløsning.

WWF Verdensnaturfonden er en selvstændig dansk organisation i WWF-netværket, som arbejder verden over for at bevare natur og miljø – og for menneskers ret til et værdigt liv i et sundt miljø.

Havet er med sin mangfoldige natur og enestående arter en vigtig prioritet i WWF Verdensnaturfondens arbejde. Læs mere om WWF's arbejde på: www.wwf.dk

for a living planet

LENE TOPP

Lene Topp er kulturgeograf og har siden 1999 arbejdet for WWF Verdensnaturfonden, specielt med projekter i Sydøstasien. Lene bliver gennem sit arbejde konfronteret med en bred vifte af marine miljøproblematikker. Siden 2002 har hun boet på Borneo sammen med sin mand Claus. De er begge aktive dykkere og undervandsfotografer.

FOTO: TOPP2